

L'enter saber ultrapassant

Una exposició recent (a principis del 2007) a la **Kunsthalle Schirn** a Frankfurt am Main, amb **Martina Weinhart** com a comissària, ha mostrat que l'Art Cinètic i l'anomenat **Op Art** no són una estètica simple, reductible a efectes òptics, sinó que posseeixen una cosmovisió del món, una intenció educadora i subversiva al mateix temps que els *happenings* i els *environments* dels anys 60. L'espai vertiginós dels miralls de **Christian Megert** a la **Documenta 4** de Kassel el 1968, les instal·lacions de **Rafael de Soto**, **Davide Boriani**, **Gianni Colombo**, **François Morelet**, etc. són conseqüència de la lliçó combativa de **Victor Vasarely** i de **Bridged Riley** i d'una estètica internacional que recorre Europa d'est a oest i Amèrica de nord a sud. Aquests artistes, com abans els constructivistes russos, els membres de la Bauhaus alemanya o els neoplasticistes holandesos de **De Stijl**, i després de la Segona Guerra Mundial, els racionalistes italians i el poeta arquitectònic que fou **Gio Ponti**, tenen un objectiu: **trencar les fronteres entre disseny i art, entre ciència i tècnica, entre producció industrial i arquitectura, més enllà de les fronteres culturals, polítiques o socials**, sense perdre-hi el coneixement precís de la diferència entre el que és un objecte funcional i el que és pintura o escultura.

La pràctica de l'escultura de **Ramon Vinyes**, un dels cinetistes més virtuoses durant la seva primera joventut, ve constituint aquests últims anys una poètica singular que mescla allò constructiu amb els seus orígens en l'estètica de l'Op-Art. D'aquesta manera, crea una sèrie d'obres com cossos platònics, com mòduls on representació i presència real es modulen en **la interpenetració**. Vinyes aconsegueix el domini d'experiències clarament diferenciadores: abans la bidimensional del pla pictòric (en la qual sempre ha estat un mestre, amb els seus excel·lents dibuixos a plumilla) i ara, en els darrers deu anys, la tridimensional del volum escultòric.

Aquest virtuosisme de pensament visual – de maneig de la geometria i les seves regles – permet a Vinyes jugar en els dominis del **pensament espacial pur**, en els valors ocults de la realitat més enllà de les aparences.

Vinyes utilitza tant l'organització espacial (la permutació i combinació dels espais interiors) com el coneixement de les regles de la percepció (els seus sistemes de profunditat, els efectes de rotació i variació) per a construir una obra estrictament rigorosa que pren la forma, o es presenta com, un cos compacte. Els elements modulars, les formes resultants dels seus desenvolupaments, de les seves articulacions, componen una imatge en evolució que, a la vegada, és **una poètica de l'essencialitat**.

Tanmateix, a la seva obra hi ha un ascetisme, propi de tots els geòmetres, no només en el sentit de prescindir d'allò superflu, sinó també en la manera de presentar-se despul·lat de tot ornament. No obstant, ritme i volum, pausa i buit, s'interpenetren en una obra escultòrica que no es basa en el pedestal sinó en la dinàmica interna, en l'abstracció pura que la geometria defineix, com si es constituïssin en poema místic, en el seu **cant espiritual**.

Si **Sant Joan de la Creu** intenta adaptar l'estructura del poema a l'esquema de l'itinerari místic (les tres vies i els tres estats correlatius), Vinyes vol construir una escultura alliberada de la seva terrenalitat, del seu basament. L'existència de les tres vies (purgativa, il·luminativa, unitiva) del místic es correspon amb les tres potències clàssiques de l'ànima (memòria, enteniment i voluntat), que són reduïdes a un estat de silenci perfecte. Des de la memòria de l'escultura del segle XX, des de l'enteniment de la geometria pura i amb una voluntat d'acer, amb el que els americans anomenen *skill*, habilitat, Vinyes construeix aquests poemes d'acer, fusta o crom-alumini, com si responguessin a la cobla del poeta castellà:

**I ficat allà on no sabia,
vaig quedar-me ignorant,
l'enter saber ultrapassant.**

**Jo poc sabia allà on era,
mes quan em vaig veure allí,
sense entendre'n la manera,
ja grans coses compenguí;
no diré què vaig sentir,
car em vaig quedar ignorant,
l'enter saber ultrapassant.**

L'obra actual de Vinyes, sintetitzant el seu passat en l'experiència cinètica i en l'essencialitat d'allò minimal, **precipita** en la seva alquímia una obra diferent, que ens atrapa en el dinamisme intern de tota materialització ben concebuda i ben realitzada.